

- включення не всіх витрат або несвоєчасне включення витрат у собівартість продукції;

- відсутність відповідних документів тощо.

Таким чином, життєздатність підприємства істотно залежить від конкурентної спроможності підприємства, що формується під час реалізації стратегії, розрахованої на довготривалий та сталий розвиток. Боротьба за конкурентну спроможність підприємства може грати роль фактора, який об'єднує всіх учасників загальної корпоративної діяльності. За допомогою промислового аудиту можна оптимізувати витрати, покращити основні показники діяльності підприємства, підвищити конкурентоспроможність та економічну безпеку підприємства.

Література:

1. Вокіна Є. Б. Методика промислового та виробничого аудиту. *Вектор науки*. 2014. № 2. 20. 148 с.

2. Ликова І. В. Особливості аудиту промислових підприємств як інструмент підвищення їхньої економічної безпеки. *Київський науковий журнал*. 2017. 3.20. 20 с.

3. Берднікова Л. Ф. Внутрішній аудит як ефективний метод управління організацією. *Науковий вісник*. 2013. № 1 20. 51 с.

4. Tetyana Kadylnykova, Svyatoslav Savkin. Increasing the efficiency of managing the financial results of market activities. *Philosophy, Economics And Law Review*. Volume 1, 2021. P. 37-42. URL: https://phelr.dduvs.in.ua/wp-content/uploads/2021/12/1r/Pherl%20Review_2_1-22.12.2021-6-37-42.pdf

ДОСЛІДЖЕННЯ ОБОРОТНОСТІ АКТИВІВ ПІДПРИЄМСТВА В УМОВАХ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ФІНАНСОВОЇ СТІЙКОСТІ

О.М. Гайдаєнко, к.е.н., доцент

А.В. Коваленко, студентка 33 гр.ФФБС

Одеський національний економічний університет

У зв'язку з нестабільними умовами сучасного світу, коли соціально-економічна напруженість у суспільстві має тенденції до зростання, питання підвищення ефективності господарської діяльності підприємств набуває кожного дня нових обертів. З метою уникнення кризових явищ у виробничо-фінансовій діяльності, мінімізувати ризики та досягнути бажаних економічних результатів, потрібно розробляти дієві методи та здійснювати ефективну політику управління активами на підприємстві. Кожному підприємству, яке намагається функціонувати в сучасних реаліях, для забезпечення стійкого економічного зростання потрібно акцентувати свою увагу на ефективності використання ресурсів. Оскільки оборотні активи займають найбільш питому

вагу серед активів підприємства, від їх оборотності та ефективного використання буде залежить прибутковість діяльності підприємства, фінансова стійкість та розвиток.

Ця предметна сфера, попри наявність достатньої кількості досліджень з питань фінансового аналізу, потребує подальшого розвитку з метою покращення якості обліково – аналітичного забезпечення вітчизняних підприємств для підвищення їх платоспроможності та конкурентоздатності.

Ефективність використання ресурсів підприємства визначається їхньою оборотністю. В свою чергу оборотність коштів – це тривалість проходження коштами окремих стадій виробництва та обігу. Виділяють наступне економічне значення оборотності у діяльності підприємства, а саме [1, с. 289]:

- від показника оборотності залежить, яка величина активів являється необхідною підприємству для здійснення процесів виробництва та збуту продукції на підприємстві;

- від прискорення оборотності капіталу досягається ефект, який виражається у збільшенні випуску продукції без додаткового залучення фінансових ресурсів;

- від прискорення оборотності капіталу збільшується обсяг прибутку підприємства

Оборотність оборотних активів, має схожість із англійським словосполученням Current Asset Turnover – це показник ділової активності, який вимірює ефективність використання оборотних активів підприємства, а саме грошових коштів, дебіторської заборгованості, виробничих запасів та запасів товарів.

Коефіцієнт оборотності зображує нам співвідношення виручки до середньої за період суми оборотних активів. Значення показника оборотності демонструє кількість оборотів, які в свою чергу здійснюють оборотні активи на підприємстві та швидкість обертання коштів. Тенденція до збільшення показника коефіцієнту оборотності показує нам те, що підприємству потрібно менше ресурсів для того, щоб підтримувати поточний рівень його активності. Це в свою чергу приводить до вивільнення частини фінансових ресурсів, які можуть бути спрямовані на інтенсифікацію поточної діяльності.

В свою чергу, якщо спостерігається тенденція до зниження показника оборотності, то це приводить до зростання потреби підприємства в фінансових ресурсах. При наявності несприятливих умов, наприклад відсутності доступу до дешевих фінансових ресурсів, це призведе до збільшення фінансових витрат підприємства, які в свою чергу негативно відобразатимуться на її діяльності.

Отже, однією з причин нестабільного фінансового стану підприємства є сповільнення оборотності оборотних коштів та неефективне використання оборотних активів.

Аналіз ефективності використання активів розглянемо на прикладі Приватного акціонерного товариства «Зернопродукт МХП»[3] (табл.1).

Таблиця 1

Аналіз ефективності використання активів

Показники	Коефіцієнт оборотності		Тривалість оборту, днів		Відхилення (+; -)	
	2020 рік	2021 рік	2020 рік	2021 рік	Коефіцієнт оборотності	Тривалість оборту, днів
1.Активи підприємства	1,114	1,047	323,16	343,84	- 0,067	+ 20,68
2. Оборотні активи	1,839	1,623	195,76	221,81	- 0,216	+ 26,05
2.1.Запаси	72,493	73,395	4,97	4,90	+ 0,902	- 0,07
2.2.Дебіторська заборгованість	8,273	4,133	43,52	87,10	- 4,14	+ 43,58

Аналіз ефективності використання активів підприємства в відображає, що на підприємстві спостерігається зменшення коефіцієнта оборотності активів з 1,114 до 1,047, тобто відбувається уповільнення оборотності активів і збільшення тривалості обороту активів, майже на 21 день. Також, якщо у 2020 році з однієї гривні, яка була вкладена в оборотні активи було отримано 1,8 грн. чистого доходу, то у 2021 році – лише 1,6 грн. чистого доходу, що свідчить про уповільнення оборотності оборотних активів і, в свою чергу, збільшення тривалості обороту на 26 днів. Така ж тенденція спостерігається щодо оборотності дебіторської заборгованості, вона уповільнюється майже в 2 рази. Як позитивний момент, слід відзначити деяке прискорення оборотності запасів, що, хоча і не дуже значно, проте призвело до скорочення виробничо - комерційного циклу підприємства.

Тенденція до зниження показника оборотності оборотних активів призвела до зростання потреби підприємства в фінансових ресурсах, а саме до господарського обороту було додатково залучено ($26 * 35173928/365$) 2023,7 млн.грн. фінансових ресурсів.

Аналіз даних, які наведені в табл. 1, показав, що у зв'язку з уповільненням оборотності оборотних коштів на підприємстві на 26 днів додатково залученими в оборот ("омертвленими" в процесі виробничо-комерційної діяльності) у звітному році були кошти на суму 2023,7 млн.грн. Якби оборотний капітал обертався у звітному році не за 222 дня, а за 196 днів, то для забезпечення фактичної виручки від реалізації продукції, товарів та послуг у розмірі 35173,9 млн. грн., треба було б мати в обороті не 22018,5 млн.грн. оборотного капіталу (середньорічна вартість), а 24042,2 млн.грн., тобто менше на 2023,7 млн.грн.

Отже, підприємству рекомендується в майбутньому змінювати існуючої політику управління оборотними активами. Оскільки, підприємство ПРАТ «Зернопродукт МХП» неефективно використовують оборотні активи. Вагоме

зниження коефіцієнта оборотності оборотних активів та дебіторської заборгованості свідчить про те, що підприємство неефективно використовує ресурси, які залучені для організації виробництва, має багато неплатоспроможних клієнтів і проблеми із збутом продукції.

Альтернативним вирішенням цієї проблеми являється перехід компанії до більш м'якої політики взаємовідносин з клієнтами, яка буде спрямована на розширення частки ринку та збільшення коефіцієнту оборотності активів. Від покращення даних показників на підприємстві залежить прибутковість та конкурентоспроможність його на ринку.

Усі управлінські рішення приймаються на підставі отриманої інформації, яка є необхідним засобом їх розробки та реалізації. Значна питома вага в інформації, що використовується у процесі управління, належить даним отриманим в процесі проведення економічного аналізу. Для того, щоб менеджмент підприємства своєчасно отримував інформацію щодо негативних тенденцій економічних показників, впливу різноманітних чинників на їх зміну, потрібно використовувати як існуючі, так і новітні інформаційні системи.

Значні переваги серед інформаційних систем мають ті, які дозволяють користувачеві змінювати алгоритми розрахунку показників, і навіть створювати власні методики зі своїм набором розрахункових показників. Це значно розширює рамки використання системи, але, з погляду розробників, значно ускладнює створення системи і, отже, підвищує її вартість [2, с. 311-314].

Отже, посилення світових інтеграційних процесів призводить до виникнення нових вимог щодо будь-якої інформації, зокрема, стосовно забезпечення її якості, що в свою чергу призводить до інтенсивного розвитку інформаційних технологій, просуває їх на одну з перших сходинок у переліку потреб трансформації країни та її інтеграції у світовий економічний простір.

Література:

1. Економічний аналіз: Навч. посібник. За ред. Волкової Н.А./ Н.А. Волкова, Р.М. Волчек, О.М. Гайдаєнко та ін. Одеса: ОНЕУ, ротاپринт. 2015. 310с.
2. Соколова Г.Н. Информационные технологии экономического анализа. Л.: ЛТД, 2017. 650 с.
3. Річна фінансова звітність емітента. URL: <https://smida.gov.ua/db/emitent/year/xml/showform/116686/165/templ>